

20.9.2019

PALVELUKUVAUS

Liite 2

Sosiaalinen kuntoutus perheille –pilotointi

1. Palvelukuvauksen tarkoitus

Tämä palvelurakenne kuvaa Toivolanmäen perheryhmäkodissa järjestettävän perheille suunnatun sosiaalisen kuntoutuksen kohderyhmää, toiminnan tavoitteita, palvelun sisältöä ja työn arvioinnin keinoja. Toiminnan tavoitteet tarkentuvat pilotoinnin aikana ja palvelun sisältöjä sekä arviointia kehitetään pilotoinnin aikana

2. Lakiperusteet

Kotoutumisen edistämisestä annetun lain 6 §:n mukaan kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestetään osana kunnallisia peruspalveluja ja työ- ja elinkeinohallinnon palveluja sekä muina kotoutumista edistävinä toimenpiteinä. Lain 26 §:n mukaan kotoutumista edistävinä ja tukevinä toimenpiteinä ja palveluina voidaan järjestää esimerkiksi erityisiä toimenpiteitä tarvitsevan palveluja ja tukitoimia. Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 13 §:n mukaan kunnan on järjestettävä tarvittavassa laajuudessa lapsen terveyden ja kehityksen kannalta välttämättömät sosiaalipalvelut. Palvelujen on tuettava vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä. Lisäksi sosiaalihuoltoa toteutettaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden edun toteutumiseen.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 17 §:n mukaan sosiaalisen kuntoutuksen avulla vahvistetaan ihmisten sosiaalista toimintakykyä, torjutaan syrjäytymistä ja edistetään osallisuutta. Sosiaalinen kuntoutus on sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen keinoin annettavaa tehostettua tukea, jonka avulla vahvistetaan ihmisen kykyä selviytyä arkipäivän toiminnoista,

20.9.2019

PALVELUKUVAUS

Liite 2

vuorovaikutussuhteista ja oman toimintaympäristönsä rooleista. Sosiaalinen kuntoutus on palvelua, jossa yhdistyy yksilöllinen, toiminnallinen ja yhteisöllinen tuki.

3. Palvelukuvauksen osapuolet

Toivolanmäen perheryhmäkodissa annettavan sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaat ovat kansainvälistä suojelua saavia erityistä tukea tarvitsevia perheitä, jotka tulevat Suomeen vastaanottopalveluiden tai perheen yhdistämisen kautta. Perhe voi myös tulla omasta kodista, jossa tilanne on syystä tai toisesta kriisiytynyt. Tällaisia voivat olla esimerkiksi turvakodista arkielämään palaavat perheet, yksinhuoltajaäitien perheet ja erityistä tukea tarvitsevien lasten perheet. Sosiaalisen kuntoutuksen palveluun osallistuminen perustuu perheen tarpeeseen ja vapaaehtoisuuteen.

Perheryhmäkodin hoitohenkilökunta toteuttaa sosiaalisen kuntoutuksen järjestämisen perheille yhteistyössä maahanmuuttoyksikön henkilöstön kanssa. Perheiden sosiaalityöstä ja sosiaaliohjauksesta vastaavat maahanmuuttoyksikön sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat. Maahanmuuttoyksikön monialainen tiimi tukee oman työnsä näkökulmasta sosiaalisen kuntoutuksen toteuttamista.

Perheryhmäkodissa hoitohenkilökunnalla on pitkä kokemus lastensuojelutyöstä. Vuodesta 2017 hoitohenkilökunta on työskennellyt perheryhmäkodissa alaikäisten turvapaikan ja Helsingistä kuntapaikan saaneiden kanssa. Perheryhmäkodissa on tällä hetkellä merkittävä osaaminen, jossa yhdistyvät lastensuojelu- ja kotouttava työ maahanmuuttajien parissa. Henkilöstöllä on moniammatillista osaamista sosiaali- ja terveystoimialalta, jota ylläpidetään säännöllisellä lisäkoulutuksella. Pohjakoulutukseltaan henkilökunta koostuu pääasiassa sosionomeista, sairaanhoitajista ja lähihoitajista.

4. Asiakkaille tarjottavan palvelun kuvaus

Sosiaaliseen kuntoutukseen tulevat perheet muuttavat Toivolanmäen perheryhmäkodin tiloihin suoraan saavuttuaan perheen yhdistämisen kautta Suomeen tai vastaanottoyksiköstä tai omasta kodista. Maahanmuuttoyksikön sosiaalityöntekijä vastaa perheen palvelujen koordinoinnista ja palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä sekä kotoutumissuunnitelman laatimisesta. Maahanmuuttoyksikön monialainen tiimi tukee oman työnsä näkökulmasta sosiaalisen kuntoutuksen toteuttamista. Päätöksen perheiden sosiaalisen kuntoutuksen järjestämisestä tekevät Maahanmuuttoyksikön

20.9.2019

PALVELUKUVAUS

Liite 2

sosiaalityöntekijät yhteistyössä perheen ja perheryhmäkodin henkilökunnan kanssa.

Perheiden tilat sijaitsevat perheryhmäkodin yhteydessä, jolloin ohjaajat työskentelevät perheiden kanssa sovitusti päiväsaikaan, kun perheryhmäkodin nuoret ovat koulussa. Perheillä on omat tilat ja rauha. Perheet voivat keskittyä elämään perheenä, saavat tunteen siitä, että ovat turvassa ja hätätapauksessa apua on saatavissa ympäri vuorokauden. Tavoitteena on, että sosiaalisen kuntoutuksen jakso kestää kuukauden. Sosiaalisen kuntoutuksen jakso päätetään, kun perheenjäsenten tiedot ja taidot riittävät turvalliseen asumiseen. Perheryhmäkodissa on perheiden tilanteesta ja koosta riippuen mahdollisuus majoittaa samanaikaisesti 2-4 perhettä kolmessa eri rakennuksessa.

Perheen saapuessa ohjaajat valmentavat ja tukevat perhettä asumisen alkuun konkreettisesti turvalliseen asumiseen liittyvissä asioissa, kuten kodinkoneiden käytössä, kauppa-asioissa, virastoihin saattamisessa, lähiympäristöön ja Helsinkiin tutustumisessa. Arjen kuntoutuksen ohella perhettä tuetaan suomen kielen alkeissa ja varmistetaan perheiden löytävän heille osoitetut palvelut mm. kotoutumisen osalta. Lisäksi perheellä on mahdollisuus keskusteluun ohjaajien kanssa, sekä saada tukea lasten kasvatuksessa, että sopeutumisessa suomalaiseen yhteiskuntaan, toimintatapoihin ja kulttuuriin. Ohjausta, tukea ja toimintaa perheille järjestetään päivittäin 2-4 h.

Perheiden muutettua omaan asuntoon heitä tuetaan asumisen alussa tarpeen mukaan taloyhtiöön ja alueen palveluihin tutustumisessa.

5. Tavoitteet

Sosiaalisen kuntoutuksen tavoitteena on antaa perheelle tiivis asumisen, kotoutumisen ja vanhemmuuden tuki heidän saapuessaan Suomeen tai jo kriisiytyneen perhetilanteen katkaisemiseksi. Kuntoutuksen tarkoituksena on tukea perheitä sujuvaan asumiseen uudessa kulttuurissa ja yhteiskunnassa, sekä auttaa heitä löytämään kotoutumista tukevia verkostoja ja toimijoita perheen arkeen. Nuorelle tapahtuvan perheenyhdistämisen kohdalla tavoitteena on sosiaalisen kuntoutuksen palvelun avulla tukea alaikäisen tai täysi-ikäisen perheenkokoajan voimavaroja ja olla apuna konkreettisten asioiden hoidossa sekä varmistaa nuoren oman koulunkäynnin/työssäkäynnin ja kotoutumisen jatkuminen. Kielitaito on merkittävä kotoutumisen mahdollistaja. Päivittäisten kohtaamisten ja ohjaajien kanssa käytyjen keskustelujen tavoitteena on tukea perheenjäsenten kielitaidon kehittymistä ja nopeuttaa

20.9.2019

PALVELUKUVAUS

Liite 2

kotoutumista. Suomen kieltä voidaan opiskella myös erilaisten toiminnallisten menetelmien avulla.

Tavoitteista laaditaan yhteistyössä perheen, sosiaalityöntekijän ja perheryhmäkodin ohjaajan kanssa palvelusuunnitelma, jossa tuen tarpeet määritellään. Palvelusuunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti ja perheryhmäkodin henkilöstö raportoi sen toteutumisesta kerran kuukaudessa. Annettu ohjaus ja tuki kirjataan asiakastietoihin ja liitetään kuukausiraporttiin. Mikäli sosiaalisen kuntoutuksen aikana ilmenee ongelmia, tulee niistä informoida välittömästi perheen sosiaalityöntekijää sekä suullisesti että kirjallisesti.

6. Palvelun aiheet, sisältö

Sosiaalista kuntoutusta toteutetaan arki- ja asiakaslähtöisesti; voimaannuttavalla, osallistavalla, toiminnallisella ja dialogisella työotteella. Valmennus pohjautuu arjen sosiaaliseen kanssakäymiseen. apuna käytetään alkuhaastattelua, videomateriaalia, perheryhmäkodissa työstettävää kotoutumislomaketta, kuvallista materiaalia sekä olemassa olevien toimijoiden verkostoa.

Kuntoutuksessa tutustutaan muun muassa turvallisen ja sujuvan asumisen perusteisiin, suomalaiseen yhteiskuntaan sekä sen arvomaailmaan ja tapakulttuuriin. Perheitä tuetaan vanhemmuudessa ja tutustumisessa suomalaiseen perhe-elämään, lasten kasvatukseen ja koulutukseen. Kuntoutuksessa perheitä ohjataan sosiaali- ja terveystoimien käytössä, huomioidaan sensitiivinen terveystoiminta sekä autetaan verkostoitumaan ja löytämään kotoutumista tukevia vapaa-ajan toimintoja.

7. Arviointi

Sosiaalisen kuntoutuksen tavoitteet asetetaan perhekohtaisina, yhteistyössä perheiden sekä sosiaalityöntekijän ja -ohjaajan kanssa. Lomakkeen avulla arvioidaan työn tuloksellisuutta kotovalmennuksen toteutumisen osalta. Arviointia tehdään ja kehitetään jatkuvasti perheryhmäkodissa koko pilotoinnin voimassaoloajan.